

NJs program 2019 – 2021

Vedtatt på NJs landsmøte 28. mars 2019

NJs formål og uavhengighet

1. Norsk Journalistlag skal ivareta medlemmenes økonomiske, sosiale, faglige og ideelle interesser.

NJ vil aktivt forsvare organisasjonens uavhengighet og journalisters faglige rettigheter, inkludert full forhandlings- og streikerett. Som fagorganisasjon for yrkesutøvere som skal overvåke, kritisere og informere om alle samfunnets maktinstitusjoner, skal NJ av hensyn til mediernes og den enkelte journalists troverdighet stå utenfor hovedsammenslutninger.

Journalistens integritet

2. NJ vil verne journalisters integritet. NJ mener journalister skal stå fritt og uavhengig av interesseorganisasjoner, politiske partier og pressgrupper i sin yrkesutøvelse. Administrative ledere og redaktører skal ikke ha roller og verv som kan true redaksjonens integritet, frihet og uavhengighet.

3. Journalisten har et selvstendig ansvar for sitt stoff. Den berørte journalist skal rådspørres dersom den redaksjonelle ledelse vurderer beklagelse eller dementi.

4. Redaksjonelle medarbeidere som kommer fra, eller i en periode har vært over i annen virksomhet, skal ha rett til karantenetid, hvor journalisten i en avgrenset periode ikke dekker denne virksomheten.

5. NJ er imot at reklame etterligner eller utnytter redaksjonelt innhold, og vil ha klare skiller mellom journalistikk og reklame. Det skal være åpenbart for publikum hva som er kommersielt innhold. Skillet skal være tydelig også ved lenking eller andre koblinger.

6. NJ vil kjempe mot falske nyheter og undergraving av redaktørstyrte, journalistiske medier, og vil arbeide for å fremme den faktabaserte journalistikken.

Åpenhet og innsyn

7. Retten til informasjon er en forutsetning for fri informasjonsformidling. Offentlige kilder må ikke inngå ekskluderende avtaler om informasjon til enkeltredaksjoner. Lovverket må sikre mediernes arbeidsmuligheter gjennom økt innsyn i forvaltning, rettspleie og næringsvirksomhet. NJ er mot hemmeligstempling og taushetsplikt brukt for å skjule forhold som offentligheten bør kunne skaffe seg kunnskap om. Krav til åpenhet må også gjelde for mediene selv.

Norsk Presseforbund og PFU

8. NJ vil bidra til et sterkt Norsk Presseforbund som består av representanter for alle medier.

9. NJ skal verne om pressens selvdømmeordning, Pressens Faglige Utvalg. PFU er et viktig verktøy for å sikre en fri og uavhengig presse. Mediebedriftene skal informere om de presseetiske reglene som gjelder og om publikums klageadgang. NJ mener den enkelte redaksjon bør utforme egne etiske regler som supplement til Vær Varsom-plakaten.

Ytringsfrihet

10. NJ arbeider for å styrke ytringsfriheten, både nasjonalt og internasjonalt. Ytringsfrihet er den viktigste forutsetningen for frie og uavhengige medier.

11. NJ vil arbeide for en samlet medieansvarslov, der reglene gjøres mest mulig plattformnøytrale uavhengig av distribusjonsteknologi, slik at journalister kan jobbe under de samme journalistiske rammevilkårene.

Kildevern

12. NJ vil arbeide for et sterkere og tydeligere kildevern. Det må innføres en yrkesmessig taushetsplikt om anonyme kilders identitet. Taushetsplikten må suppleres med et forbud mot å etterforske hvem som er journalisters anonyme kilder.

Internasjonalt arbeid

13. NJ skal drive internasjonalt støttearbeid og faglig virksomhet for forfulgte eller vanskeligstilte kolleger.

14. NJ vil virke for økt internasjonalt engasjement og samarbeid. NJ samarbeider nært med de andre nordiske forbund i Nordisk Journalistforbund, deltar i det europeiske samarbeidet i European Federation of Journalists og vil styrke den virksomhet som International Federation of Journalists driver for å bedre journalisters arbeidsvilkår over hele verden.

Opphavsrett

15. NJ vil arbeide for økt forståelse for åndsverkloven og for å styrke opphavsrettens stilling i den nye digitale hverdagen. Opphavsrett er i utgangspunktet en individuell rett for redaksjonelle medarbeidere. Denne retten har en ideell og økonomisk side. NJ vil ivareta medlemmenes opphavsrett overfor arbeidsgivere, staten, og andre brukere gjennom kollektive avtaler og bistand i individuelle saker.

Eierskap og redaktøransvar

16. NJ vil arbeide for et mangfold av medieeiere og redaksjonelle medier for å styrke et differensiert medietilbud og den enkeltes reelle ytringsmuligheter.

17. NJ vil hindre sterk eierkonsentrasjon som kan svekke informasjonsbredden og ytringsfriheten både nasjonalt og regionalt. NJ legger vekt på hvordan eierskap utøves, og ønsker langsiktige eiere som respekterer norske publisistiske tradisjoner og fokuserer på redaksjonell satsing og kvalitet.

18. Eiere av norske medier må respektere Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten. For å garantere skillet mellom eierrett og redaksjonell styringsrett og for å styrke journalistikkens uavhengighet og kvalitet, må journalistene ha innflytelse på beslutningsprosessene i redaksjonen. Den ansvarlige redaktør skal i nært samarbeid med journalistene ha styring over den linje som skal følges i det daglige.

19. I det journalistiske arbeidet skal Vær Varsom-plakaten følges. NJ vil arbeide for at dette fremkommer uttrykkelig i den enkelte redaksjons formålsparagraf og grunnsyn. En medarbeider kan ikke pålegges å utføre arbeid mot sin egen overbevisning eller integritet. I slike situasjoner skal journalister fritt kunne argumentere overfor redaktøren og det redaksjonelle miljøet.

20. Medieeierne har et særlig samfunnsansvar og plikter å prioritere produktutvikling, styrking av kvaliteten på det journalistiske produktet, kompetanseheving og bedring av lønns- og arbeidsvilkår for journalistene.

21. Brukergenerert innhold, typisk nettdebatter, skal ikke fortrenge redaksjonelt innhold. I tilfeller hvor det nyttes, må det holdes klart adskilt fra innhold produsert av profesjonelle journalister.

22. Alle redaksjonelle medier må ha egen redaktør. Hvis en mediebedrift velger enleder-modellen skal enlederen ha redaksjonelle kvalifikasjoner.

23. Redaktøransvaret er en forutsetning for medienes troverdighet. NJ vil arbeide for et sterkt eneansvar for redaktøren av redaksjonelt stoff, uten at dette skal endre forholdet mellom redaktør og journalist eller svekke den journalistiske integritet. Det må være logisk samsvar mellom reglene som gir redaktørene redaksjonell frihet og reglene som gir redaktørene ansvar. Av hensyn til medienes særlige funksjon for den offentlige debatt, vil NJ arbeide for at redaktøren skal ha en rettslig aktsomhetsplikt for brukergenerert innhold, slik at ytringer med klart rettstridig innhold blir fjernet eller sperret.

24. NJ vil arbeide mot at konsernene bruker annonsesamkjøringer til å presse frittstående medier ut av markedet eller ødelegge deres driftsgrunnlag. Også frittstående medier skal kunne delta i annonsesamkjøringer.

25. NJ støtter stiftelses- og eierformer som forsvarer redaksjonell uavhengighet mot oppkjøp.

Offentlige rammebetingelser for mediene

26. NJ vil arbeide for en moderne mediestøtte som bygger videre på redaksjonelt mangfold, og som støtter opp om kvalitet, ytringsfrihet og demokrati.

27. NJ er mot moms på journalistikk.

28. Direktestøtten må gjøres plattformnøytral, og støtten skal bidra til originalt journalistisk innhold. Direktestøtten må økes og utvides.

29. Enhver ansvarlig redaktør skal hvert år utarbeide en redaksjonell årsrapport som er tilgjengelig for allmennheten. Her redegjør ansvarlig redaktør for redaksjonelle resultater.

30. NJ vil arbeide for nødvendig støtte til medietiltak for etniske og språklige minoriteter.

31. NJ vil arbeide for at distribusjonsselskaper som også eier innholdsproduserende virksomheter, ikke tillates å legge begrensninger på spredning av konkurrenters produkter.

32. NRK skal være en nasjonal medieinstitusjon uten reklame, og med en streng praksis for bruk av sponsorplakater. NRK må sikres en langsiktig, uavhengig og forutsigbar økonomi for å kunne opprettholde et bredt programtilbud av høy kvalitet.

Medbestemmelse

33. De ansattes styrerepresentanter skal ha stemmerett i alle saker på linje med eiernes representanter.

34. Lokale avtaler må inneholde bestemmelser om regelmessige drøftinger av arbeidsforhold, personalpolitikk og medinnflytelse. Innstillingsretten ved ansettelse av redaktører og redaksjonelle medarbeidere må praktiseres slik at tillitsvalgte får reell medinnflytelse.

35. Tillitsvalgte på alle nivå må gis mulighet til å utføre de arbeidsoppgaver som følger med vervet i arbeidstiden.

Redaksjonelle ledere

36. Redaksjonelle ledere og ansatte i stillinger med begrenset funksjonstid må sikres gode retrettordninger. Dette bør også gjelde ved omorganiseringer, fra stilling med spesiell funksjon. Økt kompetanse må gjenspeiles i lønnsnivå og videre arbeidsoppgaver.

37. Redaksjonelle ledere i redaksjonen må sikres full organisasjonsfrihet. NJ vil rekruttere og beholde redaksjonelle ledere som medlemmer.

NJs lønnspolitikk

38. Redaksjonelle medarbeidere må sikres et lønnsnivå som gjør yrket attraktivt. NJs lønnspolitikk skal sikre en god lønnsutvikling for alle medlemmer uansett funksjon/oppgaver og lønnsnivå. NJ vil ved de sentrale lønnsoppgjør spesielt arbeide for å heve lønnsnivået til de lavest lønnede.

39. NJ skal aktivt arbeide for å etablere nye tariffavtaler. Målsettingen er at flest mulig medlemmer skal dekkes av tariffavtaler.

40. Lokale forhandlinger skal være reelle. De lokale tillitsvalgtes forhandlingsmakt må styrkes og arbeidsgivers adgang til lønnsdiktat begrenses. Lokale tillegg skal blant annet gjenspeile bedriftens økonomi, produktivitet, fremtidsutsikter, lønnsutviklingen i samfunnet og i sammenlignbare bedrifter og bransjer, samt rette opp lønnsmessige skjevheter og manglende lønnsutvikling for enkeltpersoner eller grupper i virksomheten.

41. Relevant etter- og videreutdanning skal gi økt lønn.

42. Arbeid tidlig morgen, kveld, natt, helg og høytid er belastende og bør begrenses. Særlig viktig er det at nattarbeid bare gjennomføres når det er absolutt nødvendig. Det skal betales ulempetillegg som gjenspeiler belastningen for alt arbeid utenom normal daglig arbeidstid, herunder alt overtidsarbeid.

43. NJ aksepterer ikke at bedrifter driver sin virksomhet basert på underbetalt arbeidskraft.

44. NJ skal jobbe for at avtalt arbeid med sosiale medier organiseres og godtgjøres på lik linje med annet (redaksjonelt og journalistisk) arbeid.

Frilans

45. Hovedmål i NJs frilansarbeid er å gjøre den enkelte frilanser best mulig i stand til å ivareta egne interesser når det gjelder opphavsrett, honorarbetingelser og faglig utvikling. Frilansere i NJ skal tilbys kurs i avtaleinngåelse og premisser for oppdragslevering. Frilansere som gjør sine oppdragsvilkår kjent for oppdragsgiver, står langt sterkere når de henvender seg til NJ for bistand.

46. Frilansere skal ikke brukes som underbetalt arbeidskraft i redaksjoner. NJ vil arbeide for å forbedre frilansjournalistenes inntektsgrunnlag blant annet ved å fremme frilansavtaler med arbeidsgivere på områder som gjelder honorar, opphavsrett og andre arbeidsvilkår. Klubber og lokallag skal arbeide for at NJ-organiserte frilansmedarbeidere betales i tråd med etablerte veiledende satser eller NJ Timepris.

47. NJ støtter at det etableres private, uavhengige sentre eller nettverk for dybdejournalistikk, som kan fungere som støttespiller(e) for frilansere og redaksjoner som ønsker å gjennomføre større og mer tidkrevende prosjekter.

48. NJ vil motvirke dumping i frilansmarkedet. Alle journalister som påtar seg frilansoppdrag, også de som ellers er arbeidstakere, bør følge NJ Timepris eller veiledende satser i fastsettelsen av honoraret.

49. De tillitsvalgte i redaksjonen fungerer som kontaktpersoner for frilansere som tar oppdrag for redaksjonene. Frilansere som vil inngå fast avtale om stofflevering med en arbeidsplass som har tariffavtale med NJ, orienterer de lokale tillitsvalgte. Tillitsvalgte bør bistå frilansere med å oppnå akseptable honorar- og arbeidsvilkår også når slik avtale ikke foreligger.

Likestilling og mangfold

50. Ved ansettelse av journalister må mediene tilstrebe bredde og mangfold.

51. NJ vil arbeide for medlemmenes mulighet til å utvikle journalistisk og språklig kvalitet og uttrykkfrihet, mangfold og integritet. Innenfor redaktørplakaten mener NJ at journalister bør ha anledning til å bruke sitt eget hovedmål.

52. NJ jobber for full likestilling mellom kvinner og menn i alle funksjoner og på alle nivåer i redaksjonene.

53. NJ vil fjerne kjønnsbestemte lønnsforskjeller. Ansatte i foreldre- og fødselspermisjon skal være sikret lik og samtidig lønnsutvikling som øvrige redaksjonelle medarbeidere i bedriften.

54. Redaksjonene bør styrkes med flere journalister med minoritetsbakgrunn. NJ skal arbeide for å få journalister med minoritetsbakgrunn aktivt med i det faglige arbeidet.

55. NJ jobber for en trygg mediebransje for alle, og aksepterer ikke at journalister utsettes for seksuell trakassering, mobbing eller overgrep.

Arbeidsforhold

56. Den norske arbeidslivsmodellen er kjennetegnet av samarbeid, involvering og forhandlinger mellom likeverdige parter. Modellen er under press. NJ vil jobbe for å verne om den norske arbeidslivsmodellen.

57. Kampen for trygge arbeidsforhold har høyeste prioritet i NJ. NJ vil styrke stillingsvernet.

58. NJ vil kjempe mot oppsigelser og andre tvangstiltak og mot all nedbemanning som foreslås på bakgrunn av kortvarig svikt i bedriftenes inntekter, krav om høye driftsoverskudd eller økt utbytte til eierne.

59. NJ aksepterer ikke tvangsløsninger, all nedbemanning må bygge på frivillige ordninger.

60. Ved eventuell oppsigelse/permittering skal ansiennitet legges til grunn.

61. NJ vil arbeide mot vikarbyråer og innleie av journalister. Redaksjonelle medarbeidere ansettes direkte i mediebedriftene.

62. Permanent behov for arbeidskraft skal fylles av fast ansatte. Mediebedriftene må ha tilstrekkelig bemanning til å fylle vaktplanene og sikre normal drift. Overtid, midlertidig ansatte og frilansere må ikke brukes til å tilsløre reell underbemanning.

63. Vikarer og andre midlertidig ansatte skal likebehandles med fast ansatte, både når det gjelder lønn, arbeidsverktøy og andre arbeidsforhold.

64. Vikarer og andre midlertidig ansatte har krav på den samme oppfølging og faglige utvikling som fast ansatte. Dette innebærer også jevnlig medarbeidersamtaler med nærmeste leder.

65. Vikariatet skal gis en lengde som tilsvarer det reelle fraværet/behovet. Det skal ikke deles opp i flere korte perioder.

66. NJ vil arbeide for å styrke mulighetene for egenprodusert kvalitetsjournalistikk, både innenfor eksisterende mediestrukturer og i uavhengige journalistmiljøer.

67. NJ vil sikre best mulig arbeidsmiljø for journalister. Døgnkontinuerlig produksjon stiller særlige krav til arbeidsmiljøtiltak, rullerende vaktplaner, muligheter for jobbrotasjon og kompetanseutvikling.

68. Journalister skal fritt kunne bruke det verktøy som er hensiktsmessig for den journalistiske virksomheten.

69. NJ-medlemmer i utskilte/oppkjøpte datterselskaper skal ha like gode lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår som kolleger i morselskapene. NJ skal motarbeide forsøk på å bruke utskilling i ny selskap som brekkstang for å svekke lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår.

70. Særlig belastende oppdrag kan utløse psykiske reaksjoner/problemer. I alle redaksjoner bør det være beredskapsrutiner for å ta vare på medarbeidere som utsettes for slike belastninger. Arbeidsgiver har ansvaret for at slik beredskap finnes – og for at rutinene følges.

71. Alle redaksjonelle medarbeidere, med mer enn 10 år i yrket, bør ha 1 uke ekstra ferie. For frilansmedarbeidere må prosentsetningen for feriepengene heves tilsvarende.

72. Retten til full lønn under sykdom bør utvides til ett år.

73. Arbeidet i mediene må legges til rette slik at journalistyrket blir meningsfylt helt frem til pensjonsalder. NJ vil legge vekt på å sikre medlemmenes helse og livskvalitet gjennom avtalte friordninger, som f.eks. sabbatsordninger yrkeslivet.

74. NJ mener at medarbeidere med belastningsskader og psykiske lidelser som skyldes arbeidet, skal ha mulighet til å få skaden definert som yrkesskade, med de rettigheter dette gir etter norsk lov.

Pensjon

75. NJ mener at pensjonsordningene skal være forankret i sentrale tariffavtaler, og vil bygge allianser for dette.

76. Ansatte journalister skal omfattes av en god tjenstepensjonsordning som gir rett til uførepensjon og alderspensjon fra bedriften i tillegg til folketrygdens ytelser. Samlet alderspensjon fra folketrygden og tjenstepensjonsordningen bør være minst 66 prosent av sluttlønn. En god folketrygd er avgjørende for å sikre fremtidens pensjoner

77. Ytelsesbaserte pensjonsordninger er tryggest og mest forutsigbare for arbeidstaker. Ytelsene fra pensjonsordninger skal være forutsigbare for arbeidstaker og oppjusteres i takt med lønnsutviklingen. NJ vil bevare gode pensjonsordninger for sine medlemmer. NJ aksepterer ikke ensidig endring av tjenstepensjonsordninger. Endring av tjenstepensjonsordninger kan kun skje etter reelle forhandlinger på den enkelte bedrift. Alle pensjonsordninger skal forankres i en skriftlig avtale. Oppsigelsestiden på avtalen bør være lang.

78. Flest mulig medlemmer skal være omfattet av AFP-ordning.

79. De ansatte skal være omfattet av en bedriftsbetalt gruppelivsforsikring med uføredeknning.

Grunn-, etter- og videreutdanning

80. Journalisters kompetanse må utvikles og fornyes kontinuerlig. NJ vil bevare journalistikk som et yrke uten bestemte formelle utdanningskrav, av hensyn til ytringsfrihet og mangfold.
81. NJ går inn for opptakskriterier til journalistutdanningene som legger vekt på praksis og mangfold i tillegg til karakterer.
82. Ekstern praksis er en viktig del av studiet. Journaliststudenter må sikres praksisplass og kvalifisert veiledning. Ordningen skal ikke være et sparetiltak i redaksjonene.
83. NJ vil medvirke til debatt om studietilbudene i journalistikk.
84. Det er viktig at universiteter og høyskoler gir tilbud på høyeste utdanningsnivå for å utvikle journalistfaget videre.
85. Alle journalister skal ha reell mulighet til kompetanseheving. Særlig vil NJ bidra til utvikling av bransjeordninger som Institutt for Journalistikk, Studiepermisjonsordningene og Start.
86. Mediebedriftene må dekke nødvendige utgifter til kompetanseheving.
87. Bedriftsledelse har, i samarbeid med tillitsvalgte, ansvar for systematisk arbeid med kompetanseutvikling i redaksjonene.

Klima og miljø

88. NJ erkjenner klimautfordringene, og skal aktivt tenke grønt i sitt arbeid.